

23 augusti 2016

ARKITEKTURVÄNNER. Nu är vi i gång igen! Som vanligt är det lite svårt med temposkiftet, från det mer lättsamma semesterfirandet till stadens larm och olika arbetsinsatser. Men vi på kansliet kastar oss med stor förväntan över arbetet med vänföreningens höstprogram - det kan ni vara säkra på och läsa mer om nedan.

Men först en kort tillbakablick. Sedan förra nyhetsbrevet har två av föreningens styrelseledamöter och träbyggnadsexperter på ett ytterst inspirerande sätt ajourfört oss om var träbyggandet står i dag, tekniskt och miljömässigt. Vi tillbringade en inspirerande och hoppingivande lördag i Stenas miljonprogramsområde i Fisksätra då vi också besökte det lilla men innehållsrika museet HAMN. Vårens tre Kirunaföreläsningar avslutades med ett crescendo- helgresan till Kiruna i början av juni. Föreningens stämmor är nog unika genom det stora deltagarantalet - alltid kring ett 40-tal personer. I år fick stämmodeltagarna en visning av ArkDes intressanta bostadsutställning Bo.Nu.Då.

I slutet av april meddelade kulturministern i ett pressmeddelande att ArkDes ska vara kvar som egen myndighet och att verksamheten ska fortsätta, tom utvecklas. Glädjande för alla oss som kämpat för detta via vänföreningen och på annat sätt. Detta kan nog framför allt tillskrivas Kerstin Brunnbergs två år som tf överintendent på ArkDes där hon, givetvis tillsammans med sina medarbetare, visat vad ett ArkDes kan vara. Kerstins förordnande gick ut sista juni och hon avtackades på en informell och trevlig personalfest, som inleddes av ett uppskattande tal av kulturministern. Vänföreningens kansli var inbjudna och vi gav Kerstin ett "ständigt medlemskap" i föreningen. Hoppas ingen är däremot!

Men nu, som sagt hösten program- där vi, förutom det som nämns nedan, ser fram emot oktoberresan till arkitekturbiennalen i Venedig- en resa som snabbt blev fulltecknad.

YAYOI KUSAMA- FINISSAGE

Här en möjlighet för dig som ännu inte hunnit se den spännande utställningen av Yayoi Kusama (f 1929) - eller som vill se den en sista gång. Utställningen spänner över Kusamas verk från 1950-tal fram till i dag, och är den första stora retrospektiva presentationen av hennes konstnärskap i Skandinavien. I utställningen, som är en samproduktion mellan Moderna Museet och ArkDes, visas ett rikt urval av måleri, teckning och skulptur, liksom rumsliga installationer och mycket, mycket mer. Passa på att se denna spännande utställning, den sista veckan den är på plats i våra museer! Guide är Eva Larsson, ArkDes.

TID & PLATS: Tisdagen den 6 september på ArkDes, samling i entréhallen. Två visningar kl. 16.00 och kl. 18.00. Ange vilken visning du önskar delta i då du anmäler dig!

AVGIFT: Ingen avgift.

SENSOMMARVANDRING I TENSTA

I våras besökte föreningen Stenas miljonprogramområde i Fisksätra på vår lördagsutflykt. På höstens stadsvandring följer vi upp den tråden med en stadsvandring i Tensta. Vandringen kommer att ta oss på en rundtur utanför centrumstråket där vi får tid att se många av Tenstas olika bostadshus, prata om miljonprogrammets historia, blicka ut över Järvafältet vid

vattentornet, diskutera renoveringar och bostadssegregation samt höra om eken som försvann. Sköna promenadskor rekommenderas. Vår guide är arkitekt SAR/MSA Erik Stenberg, som tidigare bott och verkat i området.

TID & PLATS: Tisdagen den 13 september kl. 18.00. T-bana (blå linjen mot Hjulsta) går till Station Tensta, 20 min från T-centralen. Ta den bakre uppgången mot Tensta Centrum. Samling på trappan vid Tensta Konsthall.

AVGIFT: 100 kr .

BRO PARK GALOPPBANA

Den 19 juni invigdes Bro Park den nya galoppbanan i Bro, som ska ersätta Täby galopp som huvudanläggning för galoppsport i Sverige. Anläggningen ligger på Bro Önsta gårds marker och väver samman de nya funktionerna med den befintliga kulturmiljöns byggnader och landskap. Vi får vid besöket höra om hela projektet och besöka den nyinvigda läktarbyggnaden. Guider är Gustav Appell, Arkitekt SAR/MSA som är arkitekt för publikområdet, Johan Paju arkitekt LAR/MSA som svarat för landskapsgestaltningen samt en företrädare för beställaren Svensk Galopp.

TID & PLATS: Onsdagen den 21 september kl 17- OBS tiden!!! Vi samlas vid huvudentrén. Det är ca en timmes resväg från Centralen till Bro Galopp. Vägbeskrivning skickas efter anmälan.

AVGIFT: 100 kr.

HÖSTENS FÖRELÄSNINGAR: BOSTAD, BRÅK, BETONG!!!

Även denna höst kommer vi att ordna tre föreläsningar. Alla tre kommer att knyta an till temat för tre aktuella böcker- och det är författarna som är våra föreläsare. Liksom i våras äger föreläsningarna rum i ArkDes hörsal första tisdagen i månaden kl. 17.00 till ca 18.30.

AVGIFT: Föreläsningarna kostar 150 kr/gång. Om man betalar för alla tre föreläsningarna kostar det 360 kr. OBS! Även icke medlemmar är välkomna: Så ta med dig familj, vänner och kollegor och låt dem bekanta sig med arkitekturen - och dess vänner!

SVENSK BOSTAD 1850-2000 - OLA NYLANDER

En av de brinnande aktuella frågorna i dagens Sverige är den stora bostadsbristen. Ola Nylander tecknar i sin föreläsning bilden av hur vi i Sverige under ett drygt sekel hanterat dessa frågor. Och vi kan konstatera att svensk bostadspolitik och byggande historiskt varit bra på att bygga bort bostadsbristen: HSB:s diskussion på 1920-talet om behov och efterfrågan, 1930-talets barnrikehus, 1940-talets satsning på kvalitet och 1960-talets på kvantitet. Vad kan vi lära av den historiska utvecklingen? Ola Nylander är konstnärlig professor på Chalmers arkitektur med inriktning mot bostadsplanering. Han talar delvis utifrån sin bok Svensk bostad (Studentlitteratur)

TID & PLATS: Tisdagen den 4 oktober kl. 17.00 i ArkDes Aula

BYGGE OCH BRÅK- RASMUS WAERN

"Badringen" i Riddarfjärden, Stadsbiblioteket, Slussens omvandling, Nobelhuset... alla är de kända exempel på byggnader och anläggningar som lett till starka proteststormar då planerna på omvandling eller nyuppförande presenterats. Runt omkring i landet finns det säkert otaliga liknande exempel på motstånd mot det nya. Men varför leder planer på nya hus så ofta till bråk? Är det något dåligt, eller finns det också något bra i konflikterna? Och hur ska man i så fall göra för att stärka de goda bråken, och minska de dåliga? Arkitekten och arkitekturhistorikern Rasmus Wærn berättar i sin föreläsning om bråkens historia och om hur de kan hanteras. Hans uppmärksammade bok "Bygge och bråk" (Atlantis) rör sig i kärnan för dagens stora arkitekturdebatter.

TID & PLATS: Tisdagen den 1 november kl. 17.00 i ArkDes Aula

TUFFA, UPPKÄFTIGA & BRUTALA - MARTIN RÖRBY

- 1960- och 70-talens hus i Stockholms innerstad.

Martin Rörby, arkitekturhistoriker och tidigare sekreterare i Skönhetsrådet, föreläser med utgångspunkt från sin och fotografen Tove Falk Olssons bok "Sthlm Brutal" (Max Ström). De är djärva, uppkäftiga och uppfattas inte sällan som brutala - husen som uppfördes i Stockholms innerstad under 1960- och 70- talen. Med en ofta stor och avvikande skala och fasader i betong, glas och metall utgör de här byggnaderna ett fränt inslag i stadsbilden. Men den råa karaktären till trots uppvisar de samtidigt en arkitektonisk skärpa och en omsorg om detaljerna som inger respekt och skvallrar om en konstnärligt betydande period i huvudstadens fysiska utveckling. Ta chansen att genom Martins föreläsning få en ny syn på de utskällda husen från denna epok - eller att öka din respekt för dem.

TID & PLATS: Tisdagen den 6 december kl. 17.00 i ArkDes Aula.

KMH - KUNGLIGA MUSIKHÖGSKOLAN

Vid besöket på AIX arkitektkontor förra hösten hörde vi om Kungliga Musikhögskolan (KMH) och den långa process som lett fram till den anläggning som vi nu äntligen ska besöka. Redan 2003 gjorde arkitektkontoret den första utredningen av en ny musikhögskola, då på platsen för den gamla. När Akademiska Hus året därpå förvärvade fastigheten i hörnet av Valhallavägen och Lidingövägen kom anläggningen att också omfatta byggnader inom byggnadsminnet Stalletablissemang. Den stora glasade huvudbyggnaden rymmer konsertsalar, övningsrum, datorsalar, studior med kontrollrum, undervisningsrum, administration, m.m. Flygelbyggnaden mot Lidingövägen utgör en skärm i stadslandskapet med en entréportik för KMH:s campus och innehåller bland annat huvuddelen av övningsrummen och även en del undervisningsrum. Fokus för planeringen av glashuset har varit entréhallen. KMH:s alla aktiviteter utgår från detta gemensamma rum som sammanfogar de publika lokalerna och skolans centrala funktioner. Arkitekt Tobias Rosberg, AIX arkitekter, och företrädare för verksamheten guidar oss i byggnaden.

TID & PLATS: Måndagen den 24 oktober. Vi har två visningar kl. 16 och kl. 18. Då du anmäler dig måste du ange vilken du föredrar. Vi samlas vid huvudentrén, Valhallavägen 105.

AVGIFT: 150 kr. Anmälan tidigast den 20 september.

ÖVRIGT

ANMÄLAN. Om inte annat anges: telefon 08 611 35 96 eller mail vannerna@arkdes.se

NÄSTA MEDLEMSBREV, 4:2016, kommer i slutet av oktober.

Detta händer på ArkDes...

Årets stora utställning **BO.NU.DÅ: BOSTADSPOLITISKA FRÅGOR OCH SVAR UNDER 99 ÅR** fortsätter under hela hösten att engagera med en av samtidens mest brännande frågor: Bostadskrisen. Tisdagar och lördagar ges guidade visningar av utställningen.

Till utställningens tema har knutits ett program **ARKDES OPINION** där inbjudna talare får debattera aktuella bostadspolitiska frågor, såsom *Förtätning* den 6 september, *Marknadshyror* den 25 oktober och *Billigt och bra* den 8 november. De nämnda evenemangen äger rum på ArkDes, men den 29 september ordnas också ett program i Malmö på temat *För vem byggs framtidens stad?*

Andra inslag i ArkDes bostadstema är release av två böcker. Alexander Ståhle beskriver i boken *Alla behöver närhet* betydelsen av att skapa närhet mellan människor i staden (20 september). I antologin *Stockholm som vara* problematiseras stadens allt starkare marknadsinriktning (11 oktober). ArkDes stora bostadssatsning är planerad att avslutas med en *Festival i januari 2017*- men till den får vi återkomma!

Så måste vi också berätta att det några söndagar under hösten är **ÖPPET HUS I LÅDAN** den lilla byggnad som var Ralph och Ruth Erskines första hem i Sverige och som de byggde den kalla vintern 1941-42. Den drygt 20 kvadratmeter stora "Lådan", som bostaden kom att kallas, är ett exempel på smarta lösningar på liten yta, med betoning på funktion och flexibilitet. Lådan uppfördes ursprungligen i Österhaninge, men är sedan 1989 återuppbyggd på Lovön. Byggnaden visas den 18 september, 25 september och den 16 oktober, kl. 13-16, utan kostnad.

Basutställningen **ARKITEKTUR I SVERIGE** plockades ner i våras för att ge plats för Kusama-utställningen men i början av oktober kommer den tillbaka

Om allt detta finns mer att läsa på ArkDes hemsida www.arkdes.se.

ARKITEKTURENS VÄNNER, VÄNFÖRENING TILL ARKITEKTUR-OCH DESIGNCENTRUM
Mikaela Eckered, Inger Lundmark och Hanne Weiss Lindencrona. Kansliet,
tel 08-611 35 96, är säkrast bemannat på onsdagar kl. 10-16. E-post: vannerna@arkdes.se